

فارس ایستعمارچیلاری و مدنیت راسیستلری نین پیشیک

اویونو مو، یوخسا عوامفریبلیکلی؟

فارس ایستعمارچیلیغی اساسیندا 1925 اینجی ایلدن باشلامیش فارس حاکیمیتلری ایران ممالیکی محروسه ایچریسینده توتوقلانمیش تورک، عرب، کورد، بلوچ و ساییره عنصرلری اریتمگه جان آتارکن فارس ایستعمارچی تئورسیئنلری ده ایران ممالیکی محروسه سی نین قونشولوغونداکی مملکتلره ده گۆز تیکدیکلرینی گیزلتمه میشلر. بو دئدیکلریمیزه باخمایاراق پان ایرانیستلرین نظرچیلربندن ساییلان **حمید احمدی** ده فارس ایستعمارچیلیغینی و پان ایرانیست تشکیلاتینی ایران ممالیکی محروسه سینده کی ائتنوسلارین دیققت مرکزیندن یابیندیرماغا چالیشار، اوخویوروق:

"...یکی از عمده ترین تفاوت‌های میان این سه جریان ناسیونالیستی این بود که ناسیونالیسم عرب و ناسیونالیسم ترک ... ماهیت قومی داشتند، یعنی نوعی گرایش فکری در جامعه‌ی (عثمانی) که متشکل از اقوام گوناگون دارای سوابق سیاسی، مذهبی و فرهنگی متفاوت بود. هر یکی از دو جریان فوق در مراحل آغازین خود، در پی تاسیس یک دولت جدید مبتنی بر گروه قومی عرب و ترک بودند. این احساس عربیت و ترک بودن، به ویژه به شکل سیاسی آن از میانه‌های قرن نوزدهم پیدا شد و قبل از آن، هر دو گروه بر مبنای هویت اسلامی در دورن سیستم خلافت اسلامی زندگی می‌کردند.... همین تفاوت ماهیت سه ناسیونالیسم فوق، یعنی ناسیونالیسم «فروپاشنده - الحاق‌گرا» ی عرب و ترک و ناسیونالیسم «نوسازی‌گرا» ایرانی، نه تنها جریان ناسیونالیسم عرب و ترک را به سوی «افراطی‌گرایی و گسترش‌طلبی سرزمینی» (برای ادغام سرزمین‌های «هم قوم» در کشورهای عربی و ترکیه) کشاند، و ناسیونالیسم ایرانی را همچنان در حالت «اعتدال‌گرایی» نگه داشت..."(1)

بیلینج و بیلگیسیز بیر چوخلاری اوسته کی یکی عیبارتی نظردن کئچیردیکده **حمید احمدی** ذات عالی نین نه درجه عوامفریب اولدوغونو باشا دوشمه دیکلرینه باخمایاراق بو مسئله لره سنیرجی اولان بیرسی ایسه بو گؤروشلرین نه درجه عوامفریب اولدوقلارینی راحت باشا دوشر دئمکله بو دئدیکلریمیزی ایضاح ائتمگه چالیشاجاییق.

مؤالیف اوسته گئرجکلیگی دئییل، یاریم یامالاق اورتایا قویدوغو کیمی "پان" اساسلی "تورک" و "عرب" میلیتچیلیگی ائتنیک، دیل و مدنیت باغلارینی اساس گؤتورموش و تاریخی باغلاری ایچرمیش رومانیتیک بیر میلیتچیلیک ساییلار. تورک و عرب میلیتچیلری کئچمیشده کی دیل و مدنیت باغلارینی اساس گؤتوره رک تورک و عرب ائتنوسلاریندان بو آدلار تیمثالیندا تورک و عرب میللتلری اورتایا قویماغا چالیشارلار. فارس میلیتچیلیک مقوله سی ایسه مؤالیف اؤزو ده دولابیلی قبول ائدیگی کیمی ائتنوس دابانا اساسلانمیش میلیتچیلیک دئییل، **فارس دیل و مدنیتینی اساس گؤتورموش فارس ایستعمارچیلیق و راسیستلیگینه یؤنلمیش** بیر داورانیش ساییلار. ائله بوندان یانا دا بو حرکتین باشلاریندا گئندلرین بیر چوخلاری آذربایجانلی و

تورک اولماقلارینا باخمایاراق ایران ممالیکی محروسه سینده کی تورک میلی کیملیگی و منلیگی سؤز قونوسو اولدوقدا اونلار دا فارس راسیستلیگینی اساس گؤتورموش گؤرونرلر. بو فیکیر صاحبیلاری نین یاینلادیقلاری یازیلاری نین تاریخینه نظره سالدیقا خالق ایچره یاییقین اولموش "**باشچیلاری گولوم اولانلارین باشینا کولوم اولار!!!**" مثلی بیر داها سرگیلمیش اولار. دئمک، میلی منلیک، کیملیک باخیمیندان تقی زاده، احمد کسروی، کاظم زاده، رضازاده شفق، پرویز خانلری، تقی ارانیلرین نئهلپلیستلیکلری و فارس مدنیت راسیستلیگینه توتولمالاری آذربایجان ایجتاماعسینی و ایران ممالیکی محروسه سینده کی فارس اولمایان ائتوسلاری فارس ایستعمارچیلیگی و راسیستلیگینه یئم ائتمیش دئییه دوشونمه لی بیک (2-، 3-، 4-، 5) . **حمید احمدی** نین "**ناسیونالیسم نو سازی گرا ایرانی**" (اوخو: فارس میلیتچیلیگی) مقوله سینه گلدیکده کئچمیش 85 ایل ایران ممالیکی محروسه سی نین رسمی یازیلمامیش تاریخی گؤستردیگی کیمی بو ممالیکی محروسه ده آذربایجان تجددود حرکتیندن باشلانمیش یئنیلمه آخینی بوغولماقلا بو ممالیکی محروسه ده کی ائتوسلارین ایالت و ولایتلر قورولوشوندا بیه اولدوقلاری ایداره اولونما سیستمی (سنتی فئدرالیسم) فارس مرکزلی بیر سیستم اسارتینه آلیناراق "**من بورادا، کؤر خلیغه بغداددا**" اساسیندا فارس ایستعمارچیلیگی و راسیستلیگی بو ممالیکی محروسه یه حاکیم کسلیلمیش. دئمک، **حمید احمدی** لر، فارس فاشیستلری و مدنیت راسیستلری نین "**ناسیونالیسم نو سازی گرا**" آدلاندیردیقلاری مقوله فارس ایستعمارچیلیگینی اساس گؤتورموش بیر مفکوره دیر. بو مفکوره یه اساسیندا ایران ممالیکی محروسه سینده دیل و مدنیتلر سؤز قونوسو دئییل، فارسلیق گونون مسئله سی اولمالیدیر. **حمید احمدی** نین ایدعا ائتدیگی "**اعتدال** (باخ: **ناسیونالیسم ایرانی را همچنان در حالت «اعتدال گرایي» نگه داشت..1**) مسئله سینه گلدیکده کئچمیش 85 ایل فارس اولمایان ائتوسلارین دیل و مدنیتلری علییهه اساسلانمیش آسما و کسمه سیاستی اعتدال دئییل، ترسینه فارس ایستعمارچیلاری و مدنیت راسیستلری نین کاملا وحشی و بربرلیکلری نین بیر گؤسترگه سی سایلابیلر دئییه دوشونمه لی بیک. دئمک، تورک دیکتاتور شاهلاری علییهه ووروشان آذربایجانلی نین دیل و مدنیتی نی ایران ممالیکی محروسه سینده تاپدالاماق، بو دیل و مدنیت صاحبیلارینا دیوان توتماق اعتدال دئییل، بربرلیک ساییلار. **حمید احمدی** پان ایرانیستلرین "**پان**" مقوله لرینه تمیزلیک سوو توکمگه چالیشاراق یازیر:

"... **ناسیونالیست های ایرانی**، به دلیل **غیرالحاق گرا** بودن، و توجه به بازسازی اقتصادی - سیاسی نظام و جامعه ایرانی، در صدد نظریه پردازی درباره اهداف، اصول و برنامه های ناسیونالیسم ایرانی برنیامدند، و تلاش های خود را بیش تر در راه مبارزه با استعمار خارجی یا استبداد داخلی معطوف کردند. ... همین الحاق گرایي دو جریان «پان عربیسم» و «پان ترکیسم» و دعاوی آنها درباره سرزمین های ایران باعث شد که بعدها يك جریان کوچک «پان ایرانی» از دورن ناسیونالیسم ایرانی ظهور کند و به دعاوی الحاق گرایانه فوق پاسخ گوید. بدین ترتیب «پان ایرانیسم» نه به عنوان يك جریان اولیه و ذاتی ناسیونالیسم ایرانی، بلکه به عنوان يك حرکت ثانوی و در پاسخ به دعاوی ارضی و توسعه طلبی پان عربیسم و پان ترکیسم نسبت به ایران ظهور کرد. **با این همه این جریان «پان ایرانی» در مقایسه با دو جریان دیگر پان عربی**

و پان ترکی، معتدل تر بوده و بیشتر موضع تدافعی و فرهنگی داشته است تا تهاجمی و «الحاق گرا» (1)

اوسته گوروندوگو کیمی **حمید احمدی** آچیقجاسینا فارس "پان ایرانیستلیک و راسیستلیک مقوله سینی دولاییلی اولاراق دستکلمگه چالیشمیش. بو دئدیکلریمیزه داییر پان ایرانیستلرین تورک و عرب ائتوسلاری علیه لرنه یایینلادیقلاری کینه لی و دوشمنلیک گوروشلرینی گؤستریمک یئتر دئییه دوشونوروک (6 - 17). آنجاق یئری گلمیشکن آرخا دالانلاردا فارس ایستعمارچیلاری نین خولیاوی فیکیرلری نین نه اولدوقلارینی بیر داها اورتایا قویماق پیس اولماز دئییه دوشونوروک. پان ایرانیستلرین "**پایگاه تاریخ و فرهنگ ایران** (فارس)" آدلی سیته لریندن اوخویوروق:

" **باز خواهد گشت قفقاز ما** --- از برای بازگشتش جان کنیم فدا

افتخار ما ، مرز آسیا --- باز گردد باز سرزمین ما

ایرانیان ! ای برادران ! --- **ترکمنچای داده قفقاز دست دشمنان**

با خون بشوی این عهد شوم --- تا که برگردد این مرز و بوم

بعد از خدای ایران ، به ما --- دارد امید ، باز گردد قفقاز ما

ایران نو با نظم نو --- از بهر قفقازت پیش رو

قفقاز ما ! شادان بزی --- سر بیاد این زمانت دور بندگی

چشم وطن بسوی توست --- ایرانیان را آرزوی توست

که

قفقاز ما ! آماده مان --- تا

گردد ایران زنو برتر از جهان

تا رهاندت از بندگی --- یا

برایت مرگ یا زندگی !" (18).

اوسته کی دوشونجه و

فیکیرلر فارس

ایستعمارچیلاری نین هانکی

دوشونجه و فیکیرده

اولدوقلارینی اورتایا قویار.

دئمک، **حمید احمدیلر** پان

ایرانیستلرین ایستعمارچی

گوروشلری اوزره مالا چکمک ایسته

دیکلرینه باخمیاریاق پان ایرانیستلرین

سیته لرده یایینلادیقلاری ایستعمارچی و

ایشغالچی گوروشلری اؤز لرینی دونیا

ایجتماعیتی نین دیققت مرکزیندن

یاییندیرایلمز. پان ایرانیستلرین کوردلری

آلداماق اوچون **کوردوستان**

آدانلیردیقلاری تورپاق، کوردلر اوچون

یالاندان ایکی یایینادیقلاری خریطه نی قارشیلاشدیردیقد، بوتون آذربایجان تورپاقلاری، ارمنیستان، گورجوستان، تورکیه نین آذربایجانلیلار یاشادیقلاری (ایغدییر، ارض روم، قارص و ساییره بؤلگه لری) و تورکیه نین کوردلر یاشادیقلاری بؤلگه لری، عیراغین قوزئی بؤلگه لرینی سوریه نین بیر بؤلومونو ایچرمکده دیر (باخ خریطه 1 و 2). دئمک، پان ایرانیستلرین کوردلره تیمساح کیمی گؤز یاشی تۆکمکلری اونلاری سنودیکلری اوچون دئییل، بو مسئله یئری گلدیکه اونلاری قونشو خالقار ایله اوز اوزه قویاجاقلاریندان حئکایت ائدر (باخ قارشیداکی بیرینجی خریطه) (19).

پان ایرانیستلر کوردلری اؤز چیرکین نیتلری اوچون اویونچاق ائده جکلر دئییه، گلّه جکده فارسسیستان سرحدلری ایچریسینده کوردلره قارشیداکی تورپاقلاری وعد ائتمیشلر (باخ ایکینجی خریطه) (19).

ایکینجی خریطه دن گؤرونوگو کیمی فارس ایستعمارچیلاری نین کوردوستان دئدیکلری تورپاق فارسسیستانین بیتیشیک (ترکیب) حیصه سی دئییه بوگونکو تورکیه، سوریه و قوزئی عیراق تورپاقلارینی منظور ائدر. بوگونکو ایران ممالیکی محروسه سینده کوردوستان دئییه بیر کلمه بیله قلمه آیینمازکن قفقازداکی جمهوریتلر ده فارسسیستان ایالتی دئییه بیتیشیک (ترکیب) منظور اولارکن آذربایجان جمهوریتی نین آدی ایران شمالی دئییه تحریف اولونار. مسئله بونلا دا سونا چاتماپاراق پان ایرانیستلر آذربایجان جمهوریتینی ایشغال ائدیلمک اوچون ایران ممالیکی محروسه سینده کی فارس اولمایان (تورک، کورد، عرب، بلوچ، کور، گیلک و ساییره) ائتوسلارین ولی و وکیلی کیمی "ایران" آدینا جعلی خریطه لر یاییلاماغا چالیشارلار:

پان ایرانیستلرین بئلنچی داورانیشلاری هیندوستانداکی هولند ایستعمارچیلیغینی

دیز
ده

خاطیرلاتمیش اولارلار. هولند شیرکتلری ده هیندوستانین شرق بؤلومونو 1602 ایلرینده اله کئچیردیکلری اوچون او تورپاقلاری هولندین آیرلماز حیصه سی کیمی قلمه آلماغا چالیشمیشلار. بئله لیکله هولند دؤولتی هیندوستانین شرق ساحه لرینی اؤز ایختیارینا کئچیرمگه چالیشاراق دیز قووتلرینی ایشه سالماقلا هولند ایستعمارچیلیق چیخارلارینی قوروماغا چالیشمیش. بورادا هولندین شرق هیندوستان شرکتی نین دامغاسی دا دیقتت چکیجیدیر (21).

بونلارا باخماپاراق پان ایرانیستلر اوسته چکیدیکلری خریطه اوزره محسن رضایی (کئچمیش پاسدار و بوگون عضو مصلحت نظام جمهوری اسلامی) نین بازتاب آدلی سیته سیندن آلینتیلاپاراق (اخذ انده رک) یازیرلار:

"**محسن رضایی فرمانده پیشین ارشد سپاه پاسداران** در سایت رسمی خود (بازتاب) در یک اقدام ملی و برجسته از **جمهوری جعلی آذربایجان** (آران) به نام **ایران شمالی** نام برد . این اقدام این فرمانده کهنه کار سپاه که بدون شک از زبان مقامات بالاتر سرچشمه میگیرد حمایت بسیاری از ایرانیان را در پی داشته است زیرا غیر علنی سخن از اتصال ایران شمالی (آران) به ایران میکند و دولت دست نشانده الهام علی اوف را غیر مشروع میداند . به اندیشه بسیاری محققین و ایران دوستان تنها راه کوبنده و مبارزه نهایی با اندیشه قرون وسطی پان ترکیسم تنها و تنها اتصال آران (ایران شمالی) این شهر کهن ایرانی به بدنه اصلی ایران است که خوشبختانه این صداهاى ملی به مقامات رسمی دولتی رسیده است و یکی از این افراد محسن رضایی می باشد که پیرامون آن هشدار صریح و جدی و کوبنده ای داده است"(22) .

پان ایرانیستلرین اوسته کی خریطه لرینه باخدیقدا و اونو کوردلری آلداتماق اوچون چکیدیکلری خریطه لر ایله قارشیشلادیردیقدا داها گولونج صحنه لر اورتایا چیخار. دئمک، پان ایرانیستلر بو داورانیشلار ایله آذربایجان میلی بیرلیگی و منلیگی علیهینه اویون اویناماغا چالیشدیقلارینی اورتایا قویاراق و گونئی آذربایجاندا گلشیمکده اولان میلی کیملیگی و منلیگی باسدیرماغا چالیشدیقلارینی دا یانسیتماغا چالیشارسالار دا، نئجه بیر مهلکه ایله اولشدیکلرینی ده گؤزدن قاچیرماز گؤرونرلر. بو دا فارس ایستعمارچیلیغی نین ایکی باشلی سیاست دئییه نیریتمه یه چالیشدیقلاری داورانیشلاردیر. گؤرونوگو کیمی فارس ایستعمارچیلاری نین جعل حئکایه لری یالنیز "**کنگر کورپزی** (عریجه: خلیج عرب، فارسچا: خلیج فارس)" اوزره اوبدورولموش ایفاده ایله سونا چاتاجاق دئییل، **فارس ایستعمارچیلیغی** نی آچیقلیغا قاویشدیراجاق هر بیر دئییش (ایفاده) فارس ایستعمارچی گوجلری طرفیندن "**جعل**" قلمه آلینار. پان ایرانیستلر گونئی آذربایجاندا آذربایجانلیلارین میلی کیملیک و منلیکلرینی باسدیرماق و اولاری فارس راسیستلیک ایستعمارچیلیغدا یوخ ائتمک اوچون گننه ده یازیرلار:

"**کشوری که امروز با نام ایران شمالی** (آران /جمهوری آذربایجان) شناخته می‌شود، بخشی از اراضی قفقازی ایران است که در پی دو دوره جنگ میان روسیه و ایران و با تحمیل

قراردادهای ننگین گلستان و ترکمانچای بر دولت قاجار از ایران جدا شد و به اشغال روسها درآمد . این قرارداد ننگین و **تحمیلی پس از 99 سال امروز باطل شده است** و حرکت ملی ایرانیان برای آزادسازی این مناطق که پایگاه ضد ایرانی در منطقه شده آغاز گردیده است . امروزه باکو (بادکوبه ایران) مکانی امنی برای اندیشه های تجزیه طلبی و ضد ایرانی شده است و از سوی دیگر پایگاهی مطمئن برای اسرائیل و آمریکا در مناطق همیشه ایرانی. از دیدگاه **ثرونهای ملی** نیز مکانی برای تاراج نفت دریای مازندران و گاز این منطقه توسط آمریکا نیز شده است . به همین روی سال 1385 نخستین جرعه های الحاق ایران شمالی به آذربایجان ایران خورده شد و در سال 1386 با تلاشها مردمی و دولتی بازیسگری خاکهای ایران و پیوند مردم ایران با برداران و خواهران خود در آن سوی مرز استعماری ارس گسترش چشمگیری پیدا کرد"(23).

اوسته کی پاراقرافی ایفاده ائتمکله پان ایرانپستلر دولایلی اولاراق بیر چوخ اؤنملی ایستعمارچیلیق گؤروشلرینی اورتایا قویماغا چالیشمیشلار. اونلار بیر یاندان دنیا بیرلشمیش دؤلتلر تشکیلاتی، ائله جه ده فارس حاکیمیتی رسمی داییره لری طرفیندن قبول اولموش آذربایجان جمهوریتی نین وارلیغینی یوخ ساییاراق آذربایجان جمهوریتی نین ایچ ایشلرینه قاریشمانی فارس ایستعمارچیلیغی نین منطقه ده یئرده بيله جک بیرینجی پلانی اولاجاغینی اورتایا قویموش، باشقا یاندان آذربایجان جمهوریتی نی اشغال ائتمک نیتلرینی ده **محمد مهدی عبد خدایی، پان ایرانیست**، ده ایفاده ائدیگی کیمی دنیا ایجتماعیتینه یانسیتماغا چالیشمیشلار(24). اوسته گؤروندوگو کیمی ائتینک آذربایجان تورپاقلاری نین بؤلونمه سی فارس ایستعمارچیلیغی نین الدن وئرمیش یئر آلتی قانیقلاری کیمی قلمه آلینار. فارس ایستعمارچیلاری آذربایجانلیلارا هر زامان اولدوغو کیمی اینسان گؤزو ایله دئییل، بیر ملزمه گؤزو ایله باخدیقلاری اوچون آذربایجانلیلارین میلی ثروتلرینی ده فارس ایستعمارچیلیغی نین بؤلونمز مالی حئساب ائدرلر. بئلنچی یاشما **هولند شرق هیندوستان شرکتلری** نین گؤروشلرینده ده اؤز عکسینی تاپمیش بیر مسئله دیر (21). پان ایرانپستلر بیر شخص کیمی اؤزلرینی ایفاده ائتمگه چالیشاراق یازیرلار:

"...منظور ... از احیای پیوندهای دیرین میان شمال ارس و ایران و یا پیوند ایران شمالی با ایران، ناشی از تفکر توسعه طلبی جغرافیایی نیست. بلکه اراییه یك فکر منطقی و خردمندانه است. تصور کنید که شما خانهای بزرگی داشتید که به زور یك اتاق آن را از خانه جدا کرده اند و سالها از این ماجرا گذشته است. اکنون شما می خواهید اتاقی را که جزو خانهای شما بوده، بازپس

بگیرید. آیا اقدام شما يك اقدام منطقي براي گرفتن حق خودتان محسوب نمي‌شود؟ ماجرای ایران شمالی (و به طور کلی 17 شهر نازنین قفقاز) و ایران نیز به همین مثال شبیه است، مدتی قبل منطقه‌ای را که اکنون ایران شمالی (جمهوری آذربایجان) خوانده می‌شود، به زور از ایران جدا کرده‌اند" (23).

اوسته گوروندوگو کیمی تاریخی باخیمدان مسئله به یاناشدیقدا **قاجار ممالیکی محروسه سی، فارس ایمپئریاسی** کیمی قلمه آلینار. اوسته لیک پان ایرانیستلرین تورپاق ایددعالارینا نظره سالدیقدا بوگون آذربایجان جمهوریتینده قورولموش میلی دؤلت دئییل، بو تورپاقلار روسیه چارلیغی نین بیتیشیک (ترکیب) حیصه سی کیمی قلمه آلینار. بو دا فارس ایستعمارچیلیغی نین عوامفریبلیگیندن ایرلی گلن باشقا بیر گورونومدور. پان ایرانیستلرین بو داورانیشلاری، آذربایجان کندلریندن بیرینه سوخولموش بیر دیلنچی نی خاطرلادار. **دیلنچی ده سید قیافتینده** آذربایجان کندلریندن بیرینه گنده رک ائو صاحبی نی سید مالی دئییه ائودن ائیشیگه سالماغا چالیشار. ایلک اولاراق ائو صاحبی اونا اوز توتاراق بورا منیم ائویم دئمگه چالیشار. دیلنچی ایسه **"سنین مالین دئییل، بو ائو منیم جدیدیم امام حسین نین مالیدیر"** دئییه ائو صاحبینی زورلاماغا چالیشار. بئله لیکله ائو صاحبینا باشقا چیخیش یولو قالما یاراق **"آقا سنین جدیدی نین مالی کربلادا یانیدیرلیمیش"** دئییه بو دیلنچینی راضی سالماغا چالیشدیغی سونوچ (نتیجه) وئرمدیکده مجبور اولاراق آغاجی گؤتوره رک دیلنچی نین باشینی اوزدن ایراق آشاعی سینا تای ائده رک ائودن اوزاقلاتماغا چالیشار. ایندی پان ایرانیستلرین **"ایران شمالی"** حنکایه لری ده او دیلنچی حنکایه سینه بنزه میش گورونر. دئمک، **آذربایجان تورپاغی و گلجه گی اوزره آذربایجان میلی مجلسی و دؤلتی دانیشماق یئرینه فارس ایستعمارچیلاری آذربایجان میللتینه اؤزلرینی ایستعمارچی بیر وکیل حساب ائتمیش گورونرلر.** بو دا بیرمی بیرینجی عصرده دیققت چکیجی و یول وئرلمزدیر.

قایناقلار:

1 **حمید احمدی،** زایش و پیدایش جریان‌های پان ترکیسم و پان عربیسم، **پان ایرانیست، فر ایران:** <http://www.fareiran.com/no33/2.HTM>

- 2 حسین کاظم زاده "ایران‌شهر": مجله ایران‌شهر آدلی مجله نین بیرینجی کاتیبی اولاراق بیرینجی نمره سینده یازیر: "... مسلک ما عشق و معشوق ما ایران جوان و آزاد است. همین مسلک و همین عشق است که سالیان دراز در اعماق قلب خود پرورده ایم و امروز تکیه گاه یگانه ی ماست ...مجله ی ایران‌شهر ساعی خواهد بود زمینه ای را که **روح ایران جوان** و آزاد در آن پرورش باید بیابد تهیه نماید. مجله ی ایران‌شهر کوشش خواهد نمود یک محیط پاک و آزاد برای نشو و نما ی قوای معنوی **نژاد تازه ی ایران** به وجود بیاورد..... مجله ی ایران‌شهر آیینی ی **افکار و احساسات ایران جوان و آزاد و پشتیبان عناصر پاک و قوای متفکر آن** خواهد بود." برلین 1922، نمره 1
- 3 1. تقی ارانی،: زبان فارسی، ایران‌شهر سال 1924 (1303)، نمره 5 و 6 . برلین، صحیفه لر 355-365
2. تقی ارانی: آذربایجان یک مسئله حیاتی و مماتی برای ایران، فرنگستان. سال 1924(1303) نمره 5، برلین . صحیفه لر 247-254.
- 4 سید حسن تقی زاده یازیر: " تجدد پدیده ای است غربی ؛ راه نجات ایران قبول اساسی این جریان در عین حفظ جنبه های مثبت و ماندنی **فرهنگ ایران** است. می گفتند در این رهگذر باید **فرهنگ و ادب ایران** را نیک بشناسیم ؛ جنبه های مضر و منفی اش را طرد و ترک و جنبه های مثبت آن را پاس بداریم. اگر خود و غرب را به درستی بشناسیم ، نه مرعوب تجدد خواهیم شد و نه بی رویه مفتون خود خواهیم ماند. **حفظ زبان فارسی یکی از کلیدهای پیروزی در این تلاش و حفظ هویت ملی ایران است** مجله کاوه مجله کاوه شماره 2، برلین 1920 (1299 ه.ش)
- 5 احمد کسروی، آذری یا زبان باستان آذربایجان، تهران 1304 (1925).
- 6 ایشیق سؤنمز، **فارس راسیستلیگینه یالتاقلیق ائدنلر می، یوخسا اولولرینی قیبردن قیبره سوخانلار می؟**: <http://www.mytabriz.com/news/?p=1490>
- 7 ایشیق سؤنمز، فارس نژادپرستلری و فارس مدنیت نژادپرستلری نین نالا و میخا دوگمه حنکایه لری! : <http://www.11007.baybak.com/2896.azr>
- 8 ایشیق سؤنمز، فارس جبهه میلی و پان ایرانیست تشکیلاتلاری نین یوغوردلاری نین دادلی اولما حنکایه سی: <http://www.achiq.org/olaylar9/sonmez%20%20paniran.htm>
- 9 ایشیق سؤنمز، فارس نئوفاشیستلری نین راسیستلیک گؤروشلری اوزره باخیش <http://www.achiq.org/yazi/sonmez%20f%20rasistleri.htm>
- 10 ایشیق سؤنمز، فارس مدنیت راسیستلری و پان ایرانیستلری نین "دولت ملت" حنکایه لری: <http://www.azadtribun.net/x18544.htm>
- 11 ایشیق سؤنمز، کئچمیشده کیلره ایلیشیب قالان فارس مدنیت راسیستلری! <http://www.azadtribun.net/x18652.htm>

12 ایشیق سؤنمز، بوش بوغازلیق ایفاده لری نین یایلماسی خالق ایجتماعیتنی
تحمیق ائتمگه یول آچار: <http://azgala.com/ishiqsonmez23.htm>

13 ایشیق سؤنمز، فارس مدنیت نژادپرستلری نین قارقا و ککلیک یئریشی
یئریمه لری می، یوخسا دوه و هشترخان توپوغونون دوه گؤرونمه حئکایه سی
می؟:

<http://azgala.com/ishiqsonmez24.htm>

14 ایشیق سؤنمز، پان ایرانیستلرین ایسلام آدی آلتیندا خولیاوی
دوش_____ونجه ل_____ری:

<http://www.radist.org/Fa/megale/megale85/m1251385.htm>

15 ایشیق سؤنمز، پان ایرانیستلرین و فارس شوونیستلری نین ایرانیت مقوله لری:

<http://www.baybak.com/Baybak/?p=788>

16 ایشیق سؤنمز، آلمان نازیستلری و پان ایرانیست فاشیستلر:

<http://www.baybak.com/Baybak/?p=3583>

ایشی 17

ق سؤنمز، اولو قویونون سوتلو اولما حئکایه سی:

http://www.turkiran.com/y37.varjavand_sonmez.htm

18

پان ایرانیست: **جهت الحاق 17 شهر قفقاز - همه کردستانات و
سرزمینهای ایران شرق:**

http://www.ariarman.com/Iran_Tribs_Lands_Confederation_02.htm

پان 19

ایرانیست، کردستان بزرگ در سایه ایران بزرگ:

<http://ariarman.com/kurdistan.htm>

20

پان ایرانیست، نظامی ارشد پیشین ایران (محسن رضایی) و سخن گفتن از
ایران شمالی:

<http://www.ariarman.com/azerbaijan-Azarbaycan-azerbaycan-azarabadegan.htm>

Nie 21

:derländische Ostindien-Kompanie

http://de.wikipedia.org/wiki/Niederl%C3%A4ndische_Ostindien-Kompanie

پان 22

ایرانیست، نظامی ارشد پیشین ایران و سخن گفتن از ایران شمالی:

<http://www.ariarman.com/azerbaijan-Azarbaycan-azerbaycan-azarabadegan.htm>

23 پان ایرانیست، عهدنامه های ننگین و تحمیلی گلستان - ترکمانچای و مسوولیت
امروز ما:

<http://www.ariarman.com/azerbaijan-Azarbaycan-azerbaycan-azarabadegan.htm>

محمد

24

مهدی عبد خدایی، تلاش دولت برای الحاق باکو و نخجوان به ایران، آفتاب، ۲۷ اردیبهشت ۱۳۸۶:

<http://www.aftabnews.ir/vdcdfj0ytf0f9.html>

ایشیق سؤنمز، 05.03.2008